

Tôi là người lãnh đạo hàng đầu của họ, tôi tình nguyện chia sẻ với họ mọi phần nào niềm đau đớn và nhọc, nên tôi không cần ai dân dắt tay.

□

□□□

□□□

Tờ ng Thờ ng

□□□□ Trờ n Vờ n Hờ ng

Cử u Tờ ng Thờ ng Trờ n Vờ n Hờ ng không chử u di tờ n

Trong ngày 29 tháng 4, dù rút bẻn rẻn trong vịc di tẻn hàng chửc ngàn người Mẻ và người tẻn nẻn VN. Đẻi sẻ Martin cũng đả tìm cách đẻn gẻp cẻ Trờ n Vờ n Hờ ng, cử u Tờ ng Thờ ng VNCH tẻi phẻ Phó Tờ ng Thờ ng trên đẻng Công Lý lẻn chót.

Theo GS Nguyẻn ngẻc An, bẻn thâm giao cẻ a cẻ Hờ ng thì cửc gẻp gẻ nẻ y đả diẻn ra nhẻ sau :

« Cũng ngày đó, 29 tháng 4 năm 1975, đẻi sẻ Hoa Kẻ, ông Martin đẻn tẻ dinh đẻng Công Lý vẻi mẻt tham vẻ sẻ quán nói tiẻng Pháp. Đẻi khẻi đẻi sẻ nói :

« Thờ a Tờ ng Thờ ng, tình trẻng hiẻn nay rẻt nguy hiẻm. Nhẻn danh chính phẻ Hoa Kẻ, chúng tôi đẻn mẻi Tờ ng Thờ ng rẻi khẻi nẻc, đẻi đẻn bẻt cẻ xẻ nào, ngày giẻ nào vẻi phẻng tẻn nào mà Tờ ng Thờ ng muẻn. Chính phẻ chúng tôi cam kẻt bẻ o đẻm cho Ngẻi mẻt đẻi sẻ ng xẻng đảng vẻi cẻng ng vẻ Tờ ng Thờ ng cho đẻn ngày TT trẻm tuẻi giẻ»

Tờ ng Thờ ng Trờ n Vờ n Hờ ng mẻm cẻi trẻ lẻi :

« Thờ a Ngẻi đẻi sẻ, tôi bẻt tình trẻng hiẻn nay rẻt là nguy hiẻm. Đả đẻn đẻi nhẻ vẻ y, Hoa Kẻ cũng có phẻn trách nhiẻm trong đó. Nay ông đẻi sẻ đẻn mẻi tôi ly hẻng, tôi rẻt cảm ẻn Ông đẻi

s. Nhờng tời đã suy nghĩ và quyờ t đờ nh đờ t khoát đờ đờ i nờng c tời. Tời cũng đờ bời t Cờng Sờn vào đờ c Saigon, bao nhiêu đờu khờ nhờ c nhỡ sờ trút xuờng đờ u đờn chúng mừn Nam. Tời là ngờ đờ i lờnh đờ o đờng hờng đờ u đờ a hờ, tời tình nguyờn đờ đờ đờ chia xờ vờ i hờ mờ t phờ n nờo nừ m đờu đờ n đờ i nhờ c, nờ i thờng khờ đờ a ngờ đờ i đờn mờ t nờng c. Cám đờn ông Đờ i sờ đờ đờ n vờng tời.»

Khi nghe câu «*Les États-Unis ont aussi leur part de responsabilités (Hoa Kỳ cũng có phần trách nhiệm trong đó)*, đờ i sờ Martin giờ t mình nhìn trờn trờn ông Trờn Vờn Hờng. Năm 1980, ông Hờng thuờ t đờ i vờ i tời: Đờ t câu chuyờn, on se sépare sans même se serrer la main» (GS Nguyờn Ngờ c An. Cờ Trờn Vờn Hờng, đờng trờn Thờ i Luờn khờng rờ ngày)

Cờ u đờ i úy Nguyờn Vờn Nhờ t, sĩ quan tùy viên đờ a phó Tờng Thờng Trờn Vờn Hờng cho ngờ đờ i viờ t bời t vào nhờng ngày thỏng cuờ i cùng trong thỏng 4 ,1975, đờ Trờn Vờn Hờng đã nời vờ i anh em phờ c vờ tờ i phờ Phó Tờng Thờng rờng:

«*Thờ y các em còn trờ tuờ i mà phờ i chờ u hy sinh gian khờ vì chờn tranh, qua đờ t thờng, nhờng sờ phờ n đờ a đờ t nờng c mình là nhờ vờ y, mình phờ i đờnh cho đờ i cùng »*

Sau khi bàn giao chờ c vờ TT cho Đờng Vờn Minh, đờ i 28 thỏng đờ, đờ Trờn Vờn Hờng đã đờ n ngay vờ đờ gia đờ trong hờm đờng Phan Thanh Giờn. Tuy nhiên, sáng hờm sau, ngày 29 thỏng đờ, đờ phờ i đờ đờ i đờnh Phó Tờng Thờng đờ đờng Công Lý mờ t đờ n cuờ i đờ đờ i p kờn đờ i sờ Martin khi Martin đờn đờ giỡ đờ.

Trong mờ t cuờ c đờ i p xức vờ i BS Nguyờn Lờ u Viờn, đờ u Phó Thờ Tờng VNCH, đờ i Westminster vào cuờ i 2002, BSViờn đờ cho ngờ đờ i viờ t bời t rờng vào sáng ngày 29 thỏng 4 năm 1975, ông và bà Trờn Vờn Vờn đờ đờ n thỏm đờ Trờn Vờn Hờng mờ t đờ n cuờ i và đờ Hờng đờ nời vờ i hai ngờ đờ i rờng hai vờ đờ i sờ Phỏp và Hoa Kỳ đờ đờ n mờ i ông đờ đờ nờn, nhờng ông đờ đờ chờ i đờ i mờ i đờ a hờ.

Hờ a Hoành

.....

Tờ ng Thờ ng Trờ n vờ Hờ ng va Thờ Tờ ng Sirik Matak

Tờ ng Hờ p

Thờ#7913; Nờ#259;m, 14 Thờ#225;ng 10 Nờ#259;m 2010 11:26

Trờ c khi chính quyờ n CS cho tờ chờ c cuờ c bờ u cờ quờ c hờ i (bờ p) đờ u tiên, cờ Hờ ng đờ c hờ thông báo sờ có mờ t buờ i lờ đờ chính phờ trờ quyờ n công dân cho cờ . Sau đó, đờ có buờ i lờ đờ c quay phim tuyên truyờ n, khi mờ t cán bờ thay mờ t chính quyờ n, đờ c "chính sách khoan hờ ng, rờ ng lờ ng" cờ a nhà nờ c đờ i vờ i nhờ ng "thành phờ n" nhờ cờ , cờ đồng đờ c nói:

- Tôi xin phép tờ chờ i. Tôi không nhờ n cái quyờ n công dân này. Dù gì tôi cũng là ngờ i lãnh đờ o mờ n Nam, trong khi binh sĩ, nhân viên các cờ p chờ vì thờ a lờ nh cờ a chúng tôi mà giữ đây vờ n còn bờ giam cờ m trong các trờ i cờ i tờ o, chờ a đờ c trờ quyờ n công dân trờ c. Tôi sờ là ngờ i sau cùng nhờ n cái quyờ n công dân này, sau khi binh sĩ và nhân viên cờ a chúng tôi đã đờ c nhờ n.

Đờ i diờ n cờ a chính quyờ n CS không ngờ sờ thờ xờ y ra nhờ vờ y. Tờ c giờ n, hờ ra lờ nh cúp máy thu thanh, thu hình. Vài ngày sau cờ nhờ n đờ c lờ nh quờ n thúc tờ i gia 3 năm. Cờ Hờ ng nói vờ i ngờ i nhà:

- Bờ n nó cũng chờ ng cờ n phờ i quờ n thúc tao. Tao già và đau yờ u nhờ vờ y, có khi nào bờ c chân ra khờ i nhà đầu mà cờ n phờ i quờ n thúc!

Cờ Trờ n Vờ n Hờ ng cũng đờ c CS trờ lờ i quyờ n công dân, nhờ ng cờ đã tờ chờ i. Cờ u Tờ ng Thờ ng VNCH Trờ n Vờ n Hờ ng đã gờ i bờ c thờ sau đây đờ n cờ p lãnh đờ o chính quyờ n CS :

«... Hiờ n nay vờ n còn có mờ y trăm ngàn nhờ n viên chờ đờ cũ, cờ vờ n lờ n võ, tờ Phó Thờ tờ ng đờ n Tờ ng bờ trờ ng, các tờ ng lãnh, quân nhân công chờ c các cờ p, các chính trờ gia, các vờ lãnh đờ o tôn giáo, đờ ng phái, đang bờ tờ p trung cờ i tờ o, rờ tai thì ngờ n hờ n mà cho đờ n nay vờ n chờ a thờ y vờ . Tôi là ngờ i đờ ng đờ u hàng lãnh đờ o chánh phờ VNCH, xin lãnh hờ t trách nhiờ m mờ t mình. Tôi xin chánh phờ mờ i thờ hờ vờ hờ t, vì hờ là nhờ ng ngờ i chờ bì t thờ a hành mờ ng lờ nh cờ p trên, hờ không có tờ i gì cờ . Tôi xin chánh phờ mờ i tha hờ vờ sum hờ p vờ i vờ con, còn lo làm ăn xây đờ ng đờ t nờ c. Chờ ng nào nhờ ng ngờ i tờ p trung cờ i tờ o đờ c vờ hờ t, chờ ng nào hờ nhờ n đờ c đờ y đờ quyờ n công dân, chờ ng đó, tôi sờ là ngờ i cuờ i cùng, sau hờ , nhờ n quyờ n công dân cho cá nhân tôi »

Cờ Trờ n Vờ n Hờ ng không hờ nhờ n quyờ n công dân cờ a Cờ ng Sờ n và cho đờ n khi tờ trờ n vào năm 1981 thì cờ vờ n còn là công dân cờ a Viờ t Nam Cờ ng Hòa.

Tờng Thờng Trờn vờn Hờng va Thờng Tờng ng Sirik Matak

Tờng Hờp
Thờng Nờng, 14 Thờng 10 Nờng 2010 11:26

(Trờn Đờng Phong. Viờt Nam Cờng Hờa, 10 ngờy cuời cùng.-- California)

Cuờn hời ký "Saigon et moi" cờa cờu đời sờ Pháp tờ Viờt Nam, ông Mérillon kờ lời: "Mời tời tời 18 - 4 - 1975, đời sờ Hoa Kờ Martin mời cho ông (Mérillon) hay rờng Hoa Kờ sờ buờng VN." Đời sờ Martin nời:

- *Tờ gờ phút này nờng c Pháp sờ đờ m nhờ vai trò tái lờp hờa bỡnh cho VN.*

Mérillon chuyờn lời nời nờy cho Phó Tờng Thờng Trờn Vờn Hờng. Ông Hờng nời:

- *Ông Đời sờ à! Tui đờu cờ ngón Viờt Cờng. Nó muờn đờnh, tui đờnh tời cùng. Tui khờng muờn lờu vờng xờ ngời. Nờu trời hời nờng c tui, tui xin thờ lời và mờt theo nờng c này.*

Phó Thờng Tờng ng Cam Bờt
Sirik Matak

Tời đờy, tời lời nhờ đờn liờm sờ và tờ t thỏo cờa mờt ngờng lờnh đờo Cam Bờt, mờt nờng c lờng giờng mà đờn ta thờng hay cờ thỏi đờ coi thờng. Đờ là ông hoàng Sirik Matak, Phó Thờng Tờng ng Cam Bờt. Cùng thỏng 4 đờnh mờnh y (1975) khi quờn Khmer đờ sỏp trờn ngờp Phnom Penh, Đời Sờ Mờ tời đờy là John Gunther Dean đờn mời hoàng thờn Sirik Matak lờu vờng qua Mờ. Ông Sirik Matak tờ chời và trờ lời bờng thờ sau:

"Thờ a Ngời và bờn thờn (Excellence et Cher Ami)

Tư ng Thư ng Trầ n văn Hư ng va Thư Tưư ng Sirik Matak

Tư ng Hư p

Thư 14, ngày 10 tháng 11 năm 2010

Tôi rít thành thít cá m n Ngài vó cái thít và đít nghít giúp đít cít a Ngài đít a chúng tôi đít n nít i đít do, nhít ng tôi không thít ra đít mít t cách hèn nhít thít.

Vít phít n Ngài và quít c gia to lít n cít a Ngài, tôi không bao gít ngít rít ng Ngài sít bít rít i mít t dân đít c đít chít n đít do. Quý Ngài đít đít chít i bít o vít chúng tôi, chúng tôi không làm sao đít đít c. Ngài ra đít và tôi chúc cho Ngài và quít c gia cít a Ngài tìm đít đít c hít nh phúc đít đít i bít u trít i cít a quý ngài.

Núu tôi chít t đít đây trong nít đít c tôi mà tôi yêu, thì thít mít c, bít i vì đít t cít chúng ta đít đít c sanh ra đít rít i mít t ngày nào đó thì chít t. Tôi chít có làm mít t lít i lít m là đít tin nít i Ngài và tin nít i nhít ng nít i Hoa Kít

Sirik Matak

Theo lít i ngít đít ch, thít này sau mít y năm, có lít n đít đít c đít c trong mít t phiên hư p Quít c hư i Hoa Kít, và đít đít c lít u gít trong văn khít Quít c Hư (Trích bài biút cít a BS Nguyít n Lít u Vién, tít p san Y Tít sít III, tháng 3 năm 1998).